

SAOPŠTENJE 163/2022

Datum objave:
25.11.2022.

Istraživanje o uslovima života i bezbjednosti žena (EU-GBV)

2021. godina

Uprava za statistiku je, tokom 2021. godine, po prvi put sprovela **Istraživanje o uslovima života i bezbjednosti žena (EU - GBV)** u Crnoj Gori, prema metodologiji Evropske kancelarije za statistiku (EUROSTAT-a), čime se obezbjeđuje uporedivost podataka o rodno zasnovanom nasilju među zemljama Evropske unije koje su sprovele navedeno istraživanje.

U istraživanju o uslovima života i bezbjednosti žena (EU - GBV), koristi se **koncept rodno zasnovanog nasilja nad ženama** i **koncept nasilja u porodici**, te su obuhvaćene različite vrste nasilja kao i odnos između žrtve i počinioca.

Cilj istraživanja je da se dobiju podaci o rodno zasnovanom nasilju kao što je: nasilje od strane partnera, nasilje od strane bilo kojeg počinioca, nasilje u porodici, seksualno uznemiravanje na poslu i drugi značajni indikatori iz ove oblasti.

Istraživanje je sprovedeno na terenu od oktobra do decembra 2021. godine i rezultati su bazirani na izjavama ispitanica.

Kao **ciljna populacija** istraživanja EU - GBV definisane su žene starosti od 18 do 74 godine.

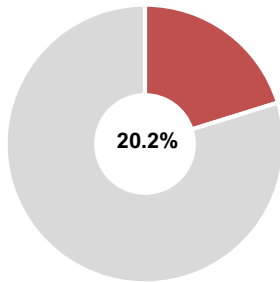
Uzorkom je obuhvaćeno 2 232 domaćinstava, dok je popunjenih upitnika bilo 1 609.

Ovim saopštenjem Uprava za statistiku objavljuje glavne indikatore dobijene ovim istraživanjem, a koji su validirani od strane EUROSTAT-a. U narednom periodu sukcesivno će se objavljivati indikatori ovog istraživanja.

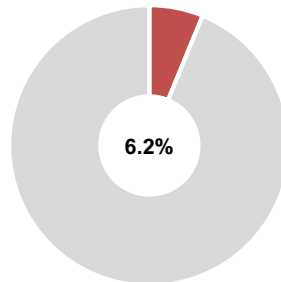
- U Crnoj Gori je svaka peta žena (20,2%) izjavila da je doživjela nasilje od strane partnera tokom života.
- Ukupno 6,2% žena je izjavilo da je doživjelo nasilje u odrasloj dobi od strane lica koje nije partner.
- Tokom odrasle dobi, ukupno 7,5% žena je izjavilo da je doživjelo nasilje u porodici, dok je od bilo kojeg počinioca nasilje doživjelo 11,7% žena.
- Seksualno uznemiravanje na poslu tokom života, prema izjavi, doživjelo je 17,5% žena.

Grafik 1. Najznačajniji indikatori istraživanja

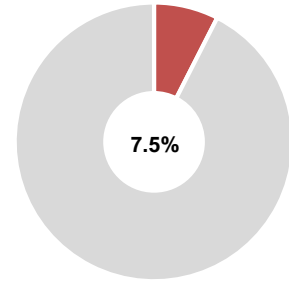
Nasilje od strane partnera tokom života

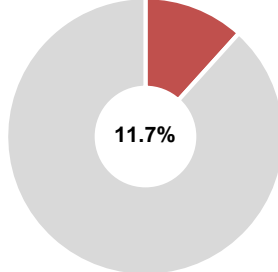
Nasilje doživljeno u odrasloj dobi od strane lica koje nije partner

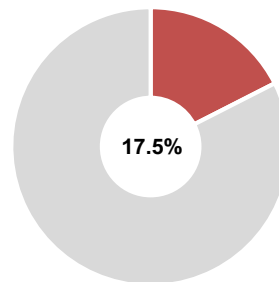
Nasilje u porodici koje su doživjele žene u odrasloj dobi

Nasilje nad ženama u odrasloj dobi od strane bilo kojeg počinioca

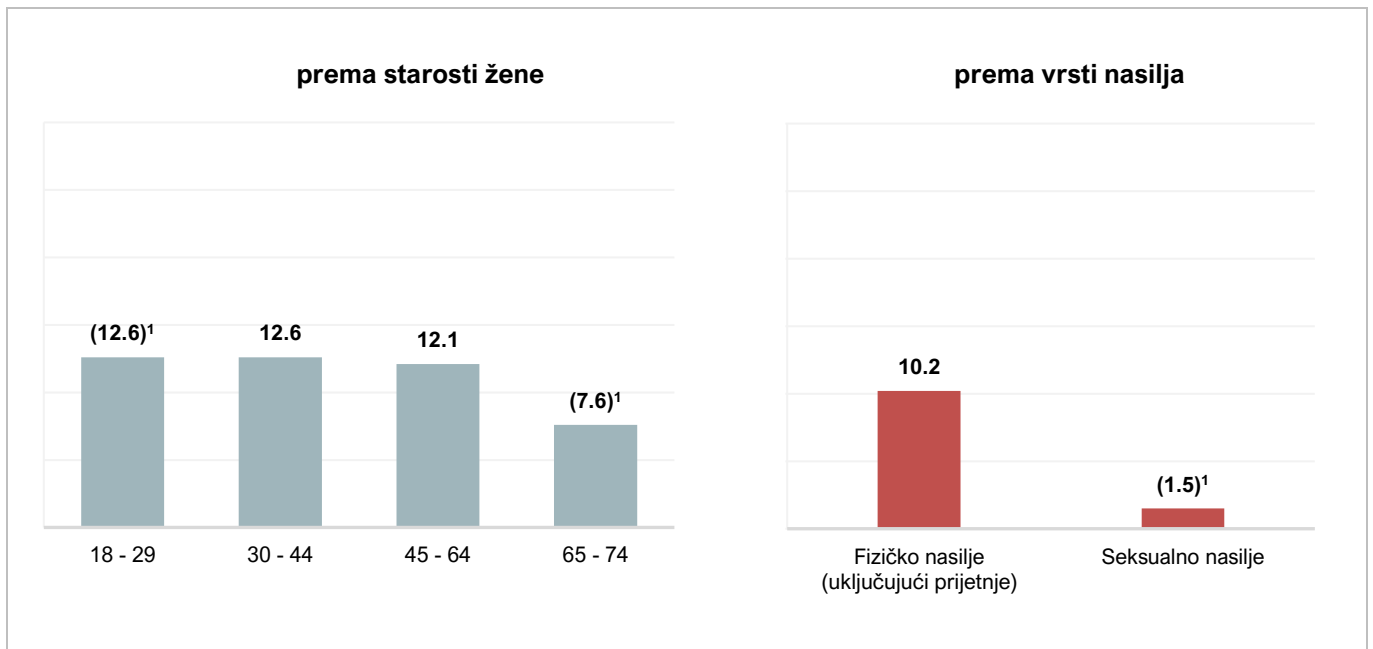
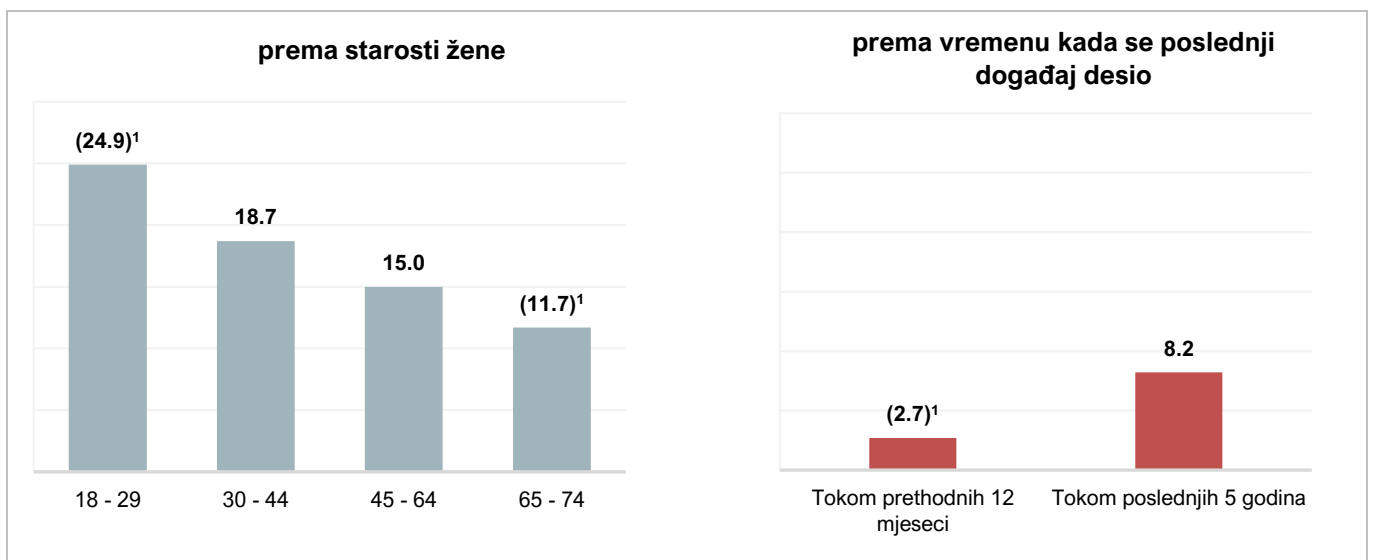

Seksualno uznemiravanje na poslu tokom života

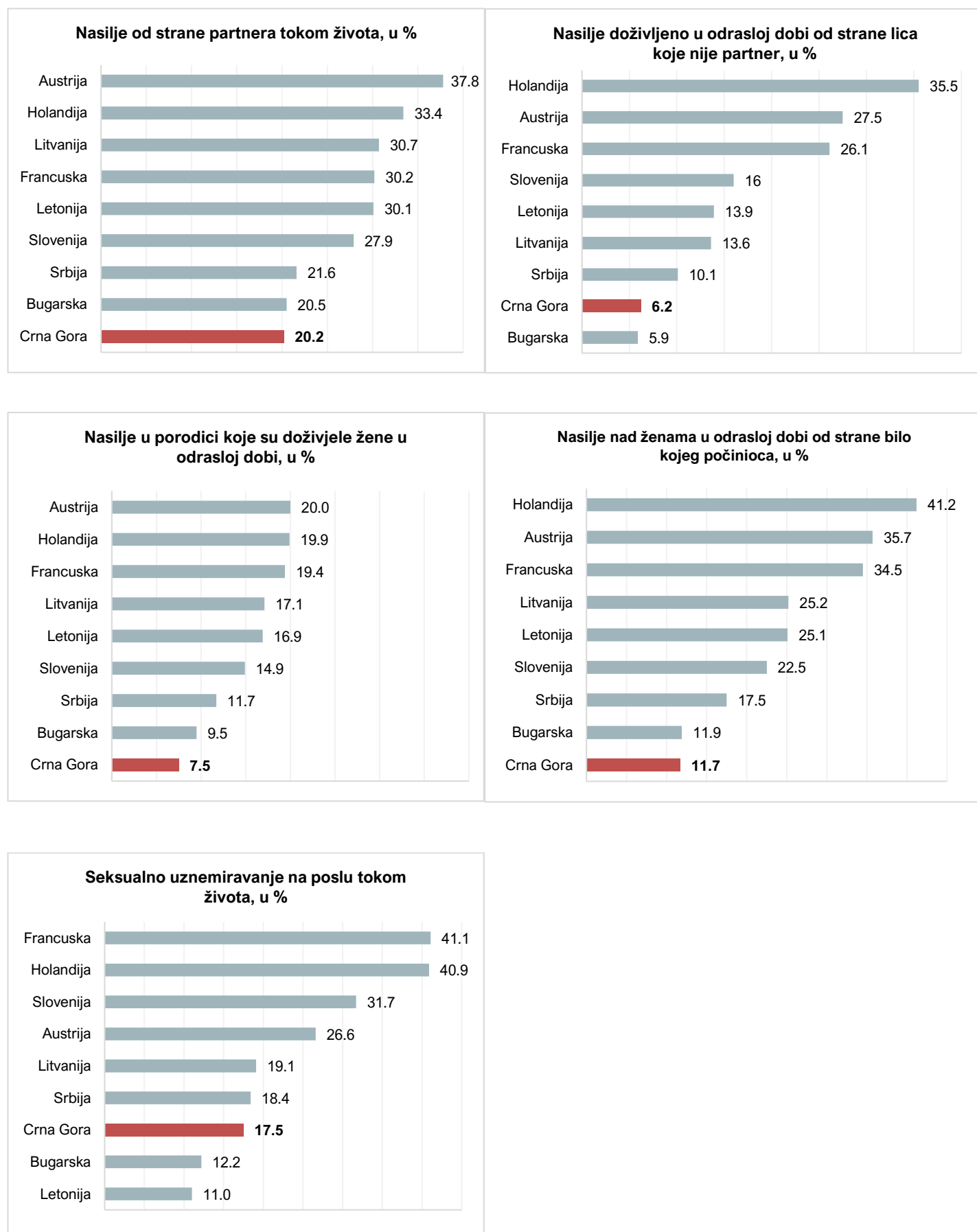
Tabela 1. Nasilje od strane partnera tokom života, u %

	2021
Nasilje od strane partnera tokom života, ukupno	20,2
<i>Prema vrsti nasilja:</i>	
Psihološko nasilje	19,7
Fizičko nasilje (uključujući prijetnje)	6,1
Fizičko nasilje (uključujući prijetnje) ili seksualno nasilje	7,3
<i>Prema vremenu kada se poslednji događaj desio</i>	
Tokom prethodnih 12 mjeseci	(2,9) ¹
Tokom poslednjih 5 godina	15,9
<i>Prema starosti:</i>	
18 – 29 godina	(17,8) ¹
30 – 44 godine	18,8
45 – 64 godine	21,9
65 – 74 godina	21,3

¹ Brojčane vrijednosti u zagradama označavaju nedovoljno precizan podatak tj. procenite ili proporcije izračunate na osnovu 20 – 49 neponderisanih slučajeva.

Grafik 2. Nasilje nad ženama u odrasloj dobi od strane bilo kojeg počinioca, u %**Grafik 3.** Seksualno uznemiravanje na poslu tokom života, u %

¹ Brojčane vrijednosti u zagradama označavaju nedovoljno precizan podatak tj. procenat ili proporcije izračunate na osnovu 20 – 49 neponderisanih slučajeva.

Grafik 4. Međunarodni pregled najznačajnijih indikatora istraživanja²² Izvor: Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/gender-based-violence/database>)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Uprava za statistiku je po prvi put sprovela "Istraživanje o uslovima života i bezbjednosti žena (EU-GBV)" u Crnoj Gori. Ovo istraživanje je sprovedeno u okviru IPA-2017 višekorisničkog projekta, prema metodologiji Eurostat-a, čime se obezbjeđuje uporedivost podataka među zemljama EU koje su sprovele navedeno istraživanje.

Osnovne informacije o istraživanju:

Cilj istraživanja je da se dobiju podaci o rodno zasnovanom nasilju i to:

- od strane partnera;
- od strane bilo kojeg počinioca;
- nasilje u porodici;
- nasilje u djetinjstvu;
- proganjanje;
- seksualno uznemiravanje na poslu.

Istraživanje je sprovedeno na terenu od oktobra do decembra 2021. godine i rezultati su bazirani na izjavama ispitanica.

Kao ciljna populacija istraživanja EU - GBV definisane su žene starosti od 18 do 74 godine.

Uzorkom je obuhvaćeno 2 232 domaćinstava, dok je popunjenih upitnika bilo 1 609.

U istraživanju EU-GBV, koristi se koncept rodno zasnovanog nasilja nad ženama i koncept nasilja u porodici, te su obuhvaćene različite vrste nasilja kao i odnos između žrtve i počinioca.

Ovim saopštenjem Uprava za statistiku objavljuje samo glavne indikatore dobijene ovim istraživanjem, a koji su validirani od strane EUROSTAT-a. U narednom periodu sukcesivno će se objavljivati indikatori ovog istraživanja.

Definicije

Nasilje podrazumjeva ponašanje koje može uzrokovati fizičku ili emocionalnu štetu drugom licu, bilo da se radi o verbalnom, fizičkom nasilju i/ili povredi privatne imovine.

Fizičko nasilje je namjerno izvršenje akta fizičkog nasilja nad drugim licem; tjelesne povrede zadobijene uslijed primjene neposredne i protivpravne fizičke sile; nasilno ponašanje koje dovodi do povrede i straha.

Psihološko nasilje je namjerno ponašanje koje uključuje ozbiljno narušavanje psihičkog stanja lica putem prisile ili prijetnji. Ova vrsta nasilja uključuje niz ponašanja koja obuhvataju radnje emocionalnog zlostavljanja i kontrolnog ponašanja. Ova definicija obuhvata i pojam ekonomskih šteta, koje se mogu povezati sa psihološkim nasiljem.

Seksualno nasilje je bilo koja vrsta seksualnog ponašanja koje se nekome nameće, pod upotrebom sile, prijetnje ili ucjene, radi postizanja neželjenih seksualnih radnji ili bilo kakve seksualne aktivnosti koje drugu osobu degradiraju ili ponižavaju.

Nasilje od strane partnera uključuje prijetnje, fizičko, psihičko i/ili seksualno nasilje od strane intimnog partnera.

Nasilje u porodici obuhvata fizičko, seksualno i/ili psihičko nasilje koje uključuje članove porodice i druge osobe koje žive ili su živjele u istom domaćinstvu sa žrtvom u vrijeme jednog ili više nasilnih događaja. Oni takođe uključuju intimne partnere kao počinioce.

Nasilje u djetinjstvu podrazumijeva ponašanje koje može uzrokovati fizičku ili emocionalnu štetu drugom licu u periodu života prije 15. godine.

Seksualno uznemiravanje na poslu uključuje bilo koji oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode, sa svrhom ili učinkom narušavanja dostojanstva osobe, posebno stvaranjem zastrašujućeg, neprijateljskog, ponižavajućeg ili uvrijedljivog radnog okruženja.

Partner je sadašnji ili bivši supružnik ili drugi intimni partner, sa kojim je žena u formalnoj ili neformalnoj vezi.

Odrasla dob je period života od 15 godina i više.

Značenje simbola:

() - Brojčane vrijednosti u zagradama označavaju nedovoljno precizan podatak tj. procenite ili proporcije izračunate na osnovu 20 – 49 neponderisanih slučajeva

Prilikom korišćenja podataka navesti:
„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“